

REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2010 m. birželio 2 d.

dėl akrilamido kiekio maisto produktuose stebėsenos

(Tekstas svarbus EEE)

(2010/307/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

- (1) 2007 m. gegužės 3 d. Komisijos rekomendacijoje 2007/331/EB dėl akrilamido kiekio maisto produktuose stebėsenos⁽¹⁾ nustatyta trijų metų akrilamido kiekio tam tikruose produktuose stebėsenos programa (2007–2009 m.).
- (2) Europos maisto saugos tarnyba (toliau – EMST) 2007 m. rezultatus pateikė 2009 m. balandžio 30 d. paskelbtoje mokslinėje ataskaitoje „Akrilamido kiekio maiste stebėsenos rezultatai“⁽²⁾. Ataskaitoje taip pat pateikiami iš valstybių narių surinkti ir Komisijos jungtinio tyrimų centro Etaloninių medžiagų ir matavimų instituto parengti 2003–2006 m. duomenys. 2008–2009 m. rezultatų dar nėra. Juos gavus mokslinė ataskaita bus atnaujinta.
- (3) Maisto ir gėrimų pramonės konfederacija (CIAA) parengė priemonių rinkinį, sudarytą iš priemonių, kurias maisto produktų gamintojai gali pasirinktinai taikyti atsižvelgdami į konkrečius poreikius, kad sumažintų akrilamido kiekį gaminamuose produktuose.
- (4) 2009 m. balandžio 30 d. Europos maisto saugos tarnybos ataskaitoje teigiama, kad nepastebėta, kad akrilamido kiekis įvairių grupių maisto produktuose nuosekliai mažėtų, ir kad tuo etapu dar nebuvo aišku, ar akrilamido kiekiui mažinti skirtų priemonių rinkinys davė lauktą rezultatą.
- (5) Maisto pramonė ir valstybės narės ir toliau deda pastangas, kad ištirtų akrilamido susidarymo būdus ir rastų būdų, kaip sumažinti jo kiekį maisto produktuose. Kad būtų galima stebėti šių pastangų rezultatus, tikslinga ir toliau rinkti duomenis.
- (6) Remiantis Rekomendacijos 2007/331/EB taikymo patirtimi, stebėsenos programą būtina šiek tiek pakoreguoti, pvz., dėl maisto produktų klasifikacijos.
- (7) Labai svarbu, kad stebėsenos duomenys kartą per metus būtų perduoti EMST, kuri juos įtrauks į duomenų bazę.
- (8) Šiai rekomendacijai įgyvendinti neturėtų būti nustatytas terminas, tačiau poreikis atlikti stebėseną turėtų būti nuolat vertinamas,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

1. Valstybės narės, atsižvelgdamos į šios rekomendacijos priedą, turėtų stebėti akrilamido kiekį minėtame priede nurodytuose maisto produktuose.
2. Valstybės narės iki kiekvienų metų birželio 1 d., o pirmą kartą – iki 2011 m. birželio 1 d., EMST jos nustatytu formatu turėtų pateikti praėjusių metų duomenis, kad juos būtų galima įtraukti į vieną duomenų bazę.
3. Kad būtų užtikrintas atrinktų mėginių tipiškumas, valstybės narės turėtų laikytis 2007 m. kovo 28 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 333/2007, nustatančio mėginių ėmimo ir analizės metodus vykdant oficialią švino, kadmio, gyvsidabrio, neorganinio alavo, 3-MCPD ir benzo(a)pireno koncentracijos maisto produktuose kontrolę⁽³⁾ priedo B dalyje nustatytos mėginių ėmimo tvarkos.

⁽¹⁾ OL L 123, 2007 5 12, p. 33.

⁽²⁾ EMST mokslinė ataskaita (2009 m.) 285.

⁽³⁾ OL L 88, 2007 3 29, p. 29.

4. Akrilamido tyrimus valstybės narės turėtų atlikti remdamosi kriterijais, išdėstytais 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių ⁽¹⁾, III priedo 1 ir 2 punktuose.

Priimta Briuselyje 2010 m. birželio 2 d.

Komisijos vardu

John DALLI

Komisijos narys

⁽¹⁾ OL L 165, 2004 4 30, p. 1.

PRIEDAS

A. Mėginių ėmimo vietos ir tvarka

1. Produktų mėginiai turėtų būti imami prekybos vietose (pvz., prekybos centruose, mažesnėse parduotuvėse, duonos parduotuvėse, gruzdintų bulvyčių prekybos vietose ir restoranuose), kur yra geras atsekamumas, arba gamybos vietose. Kiek įmanoma, reikėtų stengtis imti vienos iš valstybių narių kilmės produktų mėginius ⁽¹⁾.
2. Mėginys turi būti imamas ir tiriamas prieš pasibaigiant tiriamo produkto galiojimo laikui.

B. Produktai, mėginių skaičius ir ėmimo dažnumas, tyrimo reikalavimai

1. Toliau pateiktoje lentelėje nurodytas mažiausias kiekvienos kategorijos produktų mėginių skaičius, kurį rekomenduojama ištirti kiekvienais metais. Valstybėms narėms patariama imti daugiau mėginių, jei įmanoma. Mėginių paskirstymas valstybėse narėse grindžiamas gyventojų skaičiumi, o kiekvienos kategorijos produktų kiekvienoje valstybėje narėje mažiausias mėginių skaičius yra 4.
2. Mėginių skaičius reiškia, kad mažiausiai tiek mėginių turi būti paimta per metus. Kai taikomi specialūs reikalavimai (pvz., imti mėginius du kartus per metus), tai nurodoma C dalyje.
3. Kiekviena produktų kategorija yra sudaryta iš labai įvairių skirtingas savybes turinčių produktų, todėl apie kiekvieno produkto mėginį turi būti pateikta papildomos informacijos (kaip nurodyta C dalyje). Kad būtų galima stebėti pokyčius bėgant laikui, svarbu, jog tas pačias savybes (pvz., ta pati duonos rūšis) turinčių produktų mėginiai būtų imami kasmet, jei įmanoma.
4. Jei tas pačias savybes turinčių produktų tyrimo rezultatai kelis kartus iš eilės yra mažesni nei kiekybinio aptikimo riba (LOQ), produktas gali būti keičiamas kitu produktu, jei jis priklauso tai pačiai produktų kategorijai ir jei pateikiamas produkto aprašymas.
5. Kad būtų užtikrintas tyrimų rezultatų palyginamumas, turi būti pasirinkti tokie metodai, kad LOQ duonai bei kūdikių ir mažų vaikų maistui būtų galima nustatyti 30 µg/kg (intensyviausio jono ir (arba) jono pereigos), o bulvių produktams, kitiems javų produktams, kavai ir kitiems produktams – 50 µg/kg. Perduodami rezultatai turėtų būti su pataisa dėl išgavos.

⁽¹⁾ Išimtiniais atvejais konkrečiu produktu gali būti prekiaujama tik kaip iš trečiosios šalies importuotu produktu. Tokiais atvejais gali būti imami importuoto produkto mėginiai.

2010 6 3

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 137/7

[illegible]

C. Papildoma informacija, kurią reikia pateikti apie kiekvieną produktą

Būtiniausia papildoma informacija, pateiktina apie kiekvieną produktą, kurio mėginiai yra imami, nurodyta 1–10 punktuose. Valstybės narės raginamos pateikti išsamesnę informaciją.

1. Valgyti paruoštos gruzdintos bulvytės, skirstomos į šias pakategores:

- 1.1. gruzdintos bulvytės iš šviežių bulvių,
- 1.2. gruzdintos bulvytės iš bulvių tešlos.

Valgyti paruoštų gruzdintų bulvyčių mėginiai turi būti imami mažose parduotuvėse, greito maitinimo restoranų tinkluose ir restoranuose. Mėginiai turėtų būti imami du kartus per metus kovo ir lapkričio mėn. ⁽¹⁾, o iš viso turi būti paimtas lentelėje nurodytas skaičius mėginių.

Konkreči informacija, kurią reikia pateikti:

- gaminama iš šviežių bulvių (1.1. pakategorė) ar pusgaminių (bulvių tešlos) (1.2. pakategorė),
- ar yra kitų sudedamųjų dalių.

2. Bulvių traškučiai, skirstomi į šias pakategores:

- 2.1. bulvių traškučiai iš šviežių bulvių,
- 2.2. bulvių traškučiai iš bulvių tešlos (forminiai traškučiai, vienaformiai traškučiai).

Mėginiai turėtų būti imami du kartus per metus kovo ir lapkričio mėn. ⁽¹⁾, o iš viso turi būti paimtas lentelėje nurodytas skaičius mėginių.

Konkreči informacija, kurią reikia pateikti:

- gaminama iš šviežių bulvių (2.1. pakategorė) ar pusgaminių (bulvių tešlos) (2.2. pakategorė),
- verdama riebaluose: verdama porcijomis ar verdama nuolatos,
- ar yra kitų sudedamųjų dalių, kvapiųjų medžiagų ar priedų.

3. Gruzdintų bulvyčių pusgaminiai ir (arba) namuose gaminti skirti bulvių produktai, skirstomi į šias pakategores:

- 3.1. orkaitėje keptos gruzdintos bulvytės,
- 3.2. gruzdintos bulvytės.

Šios kategorijos produktai parduodami švieži arba sušaldyti. Mėginiai turėtų būti imami du kartus per metus kovo ir lapkričio mėn. ⁽¹⁾, o iš viso turi būti paimtas lentelėje nurodytas skaičius mėginių.

Kiekvienas mėginys turi būti tiriamas produktą paruošus (pvz., išvirus riebaluose, iškepęs ir pan.). Produktas turi būti ruošiamas laboratorijoje, laikantis etiketėje pateiktų nurodymų.

Konkreči informacija, kurią reikia pateikti:

- pakategorė, kuriai priskiriamas produktas (kaip nurodyta pirmiau),
- gaminama iš šviežių bulvių ar pusgaminių (bulvių tešlos),
- produktas parduodamas šviežias ar sušaldytas,
- ruošimo sąlygos, kaip nurodyta etiketėje,
- ar yra kitų sudedamųjų dalių.

⁽¹⁾ Tais atvejais, kai maisto produktas gaminamas iš bulvių pusgaminių, reikalavimo imti mėginius du kartus per metus laikytis nebūtina.

4. Minkšta duona

Konkreči informacija, kurią reikia pateikti:

— minkštos duonos rūšis, pvz., kvietinė, ruginė, daugiagrūdė, su kitais priedais ir pan.

Mėginiams pasirinktos duonos rūšis turėtų atitikti susijusios valstybės narės mitybos įpročius.

5. Javainiai, išskyrus saldžius grūdų, džiovintų vaisių, riešutų ir pan. mišinius ir košes

Konkreči informacija, kurią reikia pateikti:

— javų rūšis,

— kitos sudedamosios dalys (pvz., cukrus, riešutai, medus, šokoladas).

Jei tiriami saldūs grūdų, džiovintų vaisių, riešutų ir pan. mišiniai ir košės, informacija apie juos nurodoma 10 grupėje „Kiti produktai“.

6. Sausainiai, trapučiai, traški duona ir pan. (išskyrus pyragus, bandeles ir pyragaičius), skirstomi į šias pakategores:

6.1. tra pu čiai (pvz., tepamieji tra pu čiai, tra pu čiai su soda, užkandžių tra pu čiai),

6.2. tra ški du o na (rauginta ar nerauginta),

6.3. va f liai (pvz., ledams),

6.4. me du o liai,

6.5. ki ti ga mi ni ai (nu ro dy ti).

Konkreči informacija, kurią reikia pateikti:

— pakategorė, kuriai priskiriamas produktas (kaip nurodyta pirmiau).

Mėginiams pasirinkti produktai turėtų atitikti susijusios valstybės narės mitybos įpročius.

7. Kava ir kavos pakaitalai, skirstomi į šias pakategores:

7.1. sk ru di n ta ka va,

7.2. ti r pi ka va,

7.3. ka vo s pa kai ta lai.

Konkreči informacija, kurią reikia pateikti:

— pakategorė, kuriai priskiriamas produktas (kaip nurodyta pirmiau),

— skrudintos kavos skrudinimo laipsnis (pvz., vidutiniškai, stipriai), pupelių rūšis, jei žinoma, parduodama maltos kavos ar pupelių pavidalu, su kofeinu arba be,

— tirpi kava: su kofeinu arba be,

— kavos pakaitalai: gaminami pvz., iš miežių, rugių, cikorijų.

Kad būtų galima palyginti duomenis, tiriami mėginiai, paimti ir iš tokios kavos ir kavos pakaitalų, kokie parduodami.

Jei įmanoma, vėliau gali būti tiriamas vartoti paruoštas gėrimas. Reikia nurodyti ruošimo sąlygas (kaip nurodyta etiketėje), pvz., kavos kiekis, vandens kiekis, išsamus naudotos įrangos aprašymas, plikymo temperatūra ir kt.). Jei tyrimo galimybės yra ribotos, pirmiausia tiriamas mėginys, paimtas iš tokio produkto, koks parduodamas.

8. *Kūdikių maistas, išskyrus perdirbtus grūdinius maisto produktus* ⁽¹⁾

Turi būti tiriamas maistas, kurio pagrindinė sudedamoji dalis yra bulvės, šakniavaisinės daržovės ar javai (išskyrus produktus, priskiriamus perdirbtų grūdinių maisto produktų kategorijai).

Konkreči informacija, kurią reikia pateikti:

— pagrindinės sudedamosios dalys.

9. *Perdirbti grūdiniai maisto produktai kūdikiams ir mažiems vaikams* ⁽²⁾, skirstomi į šias pakategores:

9.1. sausainiai ir džiovėsėliai kūdikiams ir mažiems vaikams,

9.2. kiti perdirbti grūdiniai maisto produktai kūdikiams ir mažiems vaikams.

Kad būtų galima palyginti duomenis, tiriami mėginiai, paimti iš tokių produktų, kokie parduodami.

Konkreči informacija, kurią reikia pateikti:

— pakategorė, kuriai priskiriamas produktas (kaip nurodyta pirmiau),

— produkto aprašymas,

— javų rūšis, kitos sudedamosios dalys.

10. *Kiti produktai*

Šiai kategorijai priskiriami bulvių produktai, javų produktai, kakavos produktai, išskyrus produktus, nurodytus vienoje iš pirmiau išvardytų kategorijų (pvz., keptų bulvių patiekalai, pikantiški užkandžiai iš javų (pvz., kukurūzų lazdelės, tortiljų traškučiai, spragėsiai), saldūs grūdų, džiovintų vaisių, riešutų ir pan. mišiniai, košės, pyragai, bandelės, pyragaičiai ir kt.).

Mėginiams pasirinkti produktai turėtų atitikti susijusios valstybės narės mitybos įpročius.

Juos gali reikėti tirti paruošus pagal etiketėje pateiktus nurodymus. Tokiu atveju reikia nurodyti ruošimo sąlygas.

Konkreči informacija, kurią reikia pateikti:

— produkto pavadinimas ir išsamus produkto aprašymas (pvz., pagrindinės sudedamosios dalys),

— ruošimo sąlygos, kaip nurodyta etiketėje.

⁽¹⁾ Kaip apibrėžta 2006 m. gruodžio 5 d. Komisijos direktyvos 2006/125/EB dėl perdirbtų grūdinių maisto produktų ir maisto kūdikiams bei mažiems vaikams 1 straipsnio 2 dalies b punkte (OL L 339, 2006 12 6, p. 16).

⁽²⁾ Kaip apibrėžta Direktyvos 2006/125/EB 1 straipsnio 2 dalies a punkte.